ת"פ 55578/09/12 – מדינת ישראל נגד מיכאל גרוסמן

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 55578-09-12 מדינת ישראל נ' גרוסמן **02 יוני 2014**

בפני כב' השופטת רקפת סגל מוהר

המאשימה	**מדינת ישראל**
נגד	
הנאשם	**מיכאל גרוסמן**

נוכחים:

ב"כ המאשימה: מתמחה רוני אלסטר

הנאשם: בעצמו

ב"כ הנאשם: עו"ד זילי ולדמן

<u>גזר דין</u>

<u>רקע</u>

ביום 10.7.13 הורשע הנאשם, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של מתן שוחד לפי סעיפים 291 ו-294(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

בתאריך 6.4.11, באור עקיבא, נהג הנאשם ברכבו ונעצר על ידי שוטר לאחר שנמצא כי הוא איננו חגור בחגורת בטיחות. לאחר שהשוטר הודיע לו כי בכוונתו לרשום לו דו"ח ברירת קנס בגין עבירה של נהיגה ללא חגורת בטיחות, הציע הנאשם לשלם לו שוחד בתמורה להימנעותו מרישום הדו"ח, בכך שאמר לו: **"אני חבר מועצת העיר, אל תרשום לי דו"ח, אני אשלם לך".** בעקבות הצעה זו, עוכב הנאשם על ידי השוטר והובא לחקירה בתחנת המשטרה בחדרה.

לנוכח הוראת סעיף 294 (ב) לחוק הקובעת כי מי שמציע לתת שוחד אף שנדחה (כפי שהוכח כי קרה במקרה זה) כמוהו כמי שנותן שוחד בפועל, הורשע הנאשם כאמור בעבירה של מתן שוחד.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

ביום 30.10.13, מועד בו אמורים היו הצדדים להשמיע את טיעוניהם לעונש, ביקשה ב"כ הנאשם כי אורה על הפנייתו אל שירות המבחן לצורך בחינת האפשרות של ביטול הרשעתו.

תוך הבעת הסתייגות מעצם העלאת הבקשה ולנוכח עמדת ב"כ המאשימה אשר הותירה את ההחלטה בבקשה זו לשיקול דעתי, הגם שהיא בקשה להבהיר כי בכוונתה להתנגד לביטול ההרשעה, החלטתי לדחות את שמיעת הטיעונים לעונש והוריתי לשירות המבחן להניח בפני תסקיר אודות הנאשם.

<u>תסקיר שירות המבחן</u>

בתסקיר מיום 31.3.14 סוקרת קצינת המבחן את תולדות חייו של הנאשם, אדם בן 58, יליד אוקראינה, אשר עלה לישראל בשנת 1992, מתגורר באור עקיבא, משמש כחבר מועצת העיר ועובד כמורה דרך ומארגן טיולים בחברה לפיתוח עכו העתיקה.

מן התסקיר עולה כי מאז הרשעתו ועל אף הכחשתו בתחילה, הצליח הנאשם להתחבר למשמעות וחומרת מעשיו והשלכותיהם והוא אף מביע חרטה על ביצועם. להערכת קצינת המבחן נבע מעשהו של הנאשם מהפעלת דפוסי התנהגות מניפולטיביים מול דמויות סמכות, דפוסים שהופנמו אצלו מגיל צעיר בארץ מוצאו, ויחד עם זה - כך להתרשמותה - הפיק הוא את הלקחים הנדרשים.

בהעדר סיכון לפגיעה במקום עבודתו ובפרנסתו במקרה של הרשעה, המליצה קצינת המבחן על ענישתו בהטלת צו של"צ בהיקף של 150 שעות עבודה בחונכות של חניכי כפר הילדים והנוער "אהבה" בקרית ביאליק.

<u>טיעוני הצדדים והראיות לעונש</u>

בטיעון למתחם ענישה הנע בין 6 חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות ל- 12 חודשי מאסר בפועל, ובהפנותה לגזרי דין שניתנו על ידי בתי משפט שלום שונים במקרים שנסיבותיהם דומות, עתרה ב"כ המאשימה להטלת עונש מאסר בפועל בגדרי מתחם זה, בתוספת מאסר על תנאי וקנס. ב"כ המאשימה הדגישה את חומרת עבירת השוחד ואת הצורך בנקיטת יד קשה עם מבצעיה. לשיטתה, העובדה שהנאשם הינו חבר מועצת עירית אור עקיבא ומכהן גם בתפקידי יו"ר ועדת הקליטה והכספים בעיריה, צריכה להוות נסיבה מחמירה במקרה זה וחטאו של עובד ציבור המציע מיוזמתו לשלם שוחד לעובד ציבור אחר, צריך שייחשב כחטא כפול ומכופל.

מטעמים אלה הוסיפה ב"כ המאשימה ובקשה שאקבע כי יש במעשהו של הנאשם קלון.

מנגד, הגדירה ב"כ הנאשם את מעשהו כ"פליטת פה אומללה שהביאה להסתבכותו" בגדר היותו אזרח פשוט ולא מתוקף תפקידו כאיש ציבור וטענה כי לא מדובר במי שתכנן את ביצוע המעשה. זאת, על אף שהוכח כי בפנותו אל השוטר בהצעת השוחד, פתח הנאשם את דבריו בכך שהדגיש את היותו חבר מועצת העיר ואף בקש מהשוטר שידבר עם ראש העיר. בהפנותה אל גזרי דין קלים יותר מאלה שהוצגו בפני על ידי ב"כ המאשימה, אשר באחד מהם הסתפק בית המשפט בהטלת מאסר על תנאי וקנס, עתרה ב"כ הנאשם לאימוץ המלצת שירות המבחן, דהיינו להטלת צו של"צ בלבד.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

הנאשם עצמו, אשר הודה בפני לראשונה בביצוע העבירה בה הרשעתיו, כשסערת הרגשות בה הוא היה נתון ניכרה עליו בבירור, אמר:

"אני עשיתי עבירה ועשיתי עבירה באמת לא טובה, אבל זו פעם ראשונה שאני עשיתי עבירה ואני בטוח שזו פעם אחרונה ולא יהיה דבר כזה. אני מבקש לא לשלוח אותי לבית סוהר ולא לעשות לי קלון כי אני יכול לעשות הרבה דברים טובים לנבחרים שלי ואני רוצה להמשיך לעשות את מה שעשיתי בעירייה. אני בקדנציה חדשה בעירייה ויש לי שני תיקים שהתחלתי לעבוד שם ויוצא משם דברים טובים".

על אופיו הטוב של הנאשם העידו בפני חבר הכנסת רוברט אילטוב וראש עירית אור עקיבא מר יעקב אדרי. השניים סיפרו על התנדבות הנאשם למען ציבור העולים באור עקיבא ובקשו כי אתחשב בו ואנקוט כלפיו במידת הרחמים. מר אדרי הגדיר את הנאשם כ"אדם נפלא שעשה טעות" וח"כ אילטוב אמר עליו שהוא "אדם טוב שעוזר להרבה אנשים" וטען כי כל פגיעה בו תפגע גם באחרים שלהם הוא מסייע.

לנוכח אופן התייחסות בתי המשפט לעבירה בה הורשע הנאשם ולנסיבותיה, סברתי כי נכון יהיה

להפנות אותו אל הממונה על עבודות השירות כדי שזו תחווה דעתה בשאלת התאמתו לריצוי עונש

מאסר בדרך של עבודות שירות. מחוות הדעת שהתקבלה עולה כי הנאשם נמצא מתאים לריצוי עונש

מאסר בדרך זו.

<u>בקשת המאשימה לקביעת קלון</u>

בבג"צ 5699/07 **פלונית (א') נ' היועץ המשפטי לממשלה (המכונה "בג"צ קצב"),** סיכם בית המשפט העליון את ההלכות המחייבות את בתי המשפט בכל הקשור לקביעה האם במעשיו של נאשם שהורשע בפלילים דבק קלון. בין השאר הובהר בפסק דין זה כי הקלון הוא "פונקציונאלי", במובן זה שעליו לקדם תכלית קונקרטית, תלוית נסיבות. וכדברי כב' השופט א' א' לוי:

"... החשוב הוא, שקביעת הקלון אינה ענין ערטילאי. אין היא דבר שבעקרון. היא אינה נערכת בחלל ריק, ולעולם כפופה להקשר ולנסיבות. אין זו הצהרה כללית, אשר כוחה יפה לכל ענין ומטרה. השלכותיה ממוקדות. תכליתה קונקרטית. וקודם שתכלית זו מתקיימת, אין כל משמעות לעיסוק בשאלת הקלון. הניתן לבחון את מידת התאמתו המוסרית של אדם לתפקיד פלוני, שעה שאינך יודע מה עיסוק יבקש לעצמו ביום מן הימים, אם בכלל? לא זו בלבד שאין בדבר טעם, אלא שהכרעה המתקבלת טרם זמנה חוטאת לרוח הדין...".

עוד הובהר באותה החלטה כי אופן מיונן של עבירות איננו יכול לגזור תוצאה לפיה הרשעה בעבירה פלונית לעולם

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

תצדיק קביעה כי במעשי הנאשם דבק קלון, וכי לא ניתן לצפות מראש את כל קשת התפקידים בהם עשוי הנאשם שזה עתה הורשע לשלוח ידו בעתיד, שכן מדובר בעשרות עיסוקים, שכל אחד מהם מקיים זיקה ייחודית לסוגיית הקלון. זאת, למרות שישנן עבירות, ושוחד ביניהן [ר' עש"מ 7118/04 **שילה נ' נציבות שירות המדינה**] אשר הרשעה בהן מצדיקה ברוב רובם של המקרים קביעת קלון.

לנוכח העובדה שהנאשם שבפני מחזיק במספר משרות ציבוריות ויש להניח כי יבקש להתמודד על משרות מסוג זה גם בעתיד, נראה כי עלי להכריע בשאלת הקלון בעניינו, בשלב זה.

דעתי היא כי מתוקף תפקידם בחברה השואפת להיות חברה מתוקנת, מוסרית וערכית, יחטאו בתי המשפט לתפקיד זה אם יחוסו על נושאי משרות ציבוריות שכשלו כשלון שדבק בו פגם מוסרי כמו זה הקיים באופן מובנה בעבירת השוחד. לפיכך, עם כל הצער שבדבר ככל שזה נוגע באופן סובייקטיבי אל הנאשם שבפני ולהמשך חייו, דומני כי אין לי מנוס מן הקביעה כי אכן דבק קלון במעשהו.

<u>גזירת הדין</u>

מאז כניסתו לתוקף של תיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז -1977, מחייבת גזירת דינו של נאשם

את בית המשפט, לילך במסלול שלבי, אשר השלב הראשון בו הוא קביעת מתחם עונש הולם

לעבירה. זאת, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה

הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

הערכים המוגנים בעבירה שבביצועה הורשע הנאשם הינם טוהר המידות, נקיון כפיהם של משרתי הציבור ואמון הציבור בהם, כמו גם הבטחת פעילותו התקינה של המינהל הציבורי.

על בתי המשפט לתרום את חלקם במלחמה בעבירות השוחד, כדי לשרש עבירות אלה, כדברי כב' השופט לנדאו (כתוארו דאז) בע"פ 389/72 **זוקאים ואח' נ' מדינת ישראל:**

"כיבוד החוק דורש בראש ובראשונה פעולה חינוכית קשה וממושכת, אבל עד שיגיעו

ימות המשיח, אף לא נוכל בלעדי כוח ההרתעה שבעשיית דין ובאימת הדין. חשוב בעיני

מאוד מה יגידו בגת ומה יבשרו בחוצות אשקלון בגמר פרשת אשדוד זו, ושלא ייצא הקול

שבית משפט זה קרא דרור לנותני שוחד. רחמנות יתרה כלפי הפרט בכגון אלה עלולה

לעלות כדי התאכזרות לחברה כולה, פן היא תשקע ביוון המצולה של שוחד ושל שחיתות".

ואכן, כטיעוני המאשימה במקרה זה, מצאתי גם אנוכי את דברי בית המשפט העליון בע"פ 4416/90 **מיכאל זינו נ' מדינת ישראל**, יפים לענייננו:

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

"עבירה של מתן שוחד היא עבירה חמורה מאד, שיש בה משום השחתת המידות.

העובד עבירה זו הרי הוא חוטא ומחטיא אחרים, ואחרים אלה הם משרתי הציבור...".

מידת הפגיעה של מעשי הנאשם במקרה שבפני בערכים אלה, גבוהה היא לטעמי, עד מאד, בעיקר לנוכח היותו איש ציבור בעצמו.

בתי המשפט קבעו לא אחת כי מעמדו ותפקידו של עובד הציבור שסרח צריכים להילקח בחשבון בגזירת עונשו וכי ככל שמעמדו רם יותר ותפקידו בכיר יותר, יהווה הדבר נסיבה לחומרא יתרה בעניינו.

בהקשר זה מצאתי מקום לצטט את דברי כב' השופט חיים כהן בע"פ 395/75 **צור נ' מדינת ישראל**:

> **"וכבר חיוויתי דעתי לא פעם כי לענין מידת העונש אינו דומה קלונה הרב של עבירה כשהיא נעברת בידי איש משכיל ונשוא-פנים, לקלונה הפחות שבאותה עבירה כשהיא נעברת בידי בור ואביון: עבירתו של בעל "הצווארון הלבן", המקפיד על נקיון בגדיו ומזניח נקיון-כפיו, חמורה פי כמה, ועונשו של זה חייב להיות חמור שבעתיים, ואם בכל מועלי המעל כן, בעובדי ציבור וראשי מוסדות ונאמני המדינה לא-כל-שכן: לא זו בלבד שאין בכל אותן זכויות שרכשו להם בתקופת עברם המזהיר כדי לשמש להם מליץ יושר בשעת קלקלתם, אלא אותן זכויות עצמן הופכות להם לקטגורים המוחים כביכול על עלבונם. מקובלנו שבבית-דין של מעלה מודדים לו לאדם כמידתו, וכנגד העונש הראוי לו על עבירותיו נותנים לו שכרו לא רק על כל מצווה שקיים כי אם גם על כל עבירה שלא עבר (משנה מכות, כ"ג, א'). אבל בית- דין של מטה אינו כן: רחמיו על הפושע שלא ידע ולא למד ולא טעם טעמו של שכר המעשים הטובים, וזעמו על מי שידע ולמד וטעם, הבוגד בעברו ועושה את הרע ביד רמה".**

רמת הענישה נעה בדרך כלל בין 3 ל- 6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

כך למשל, בת"פ (בית שמש) 23897-07-11 **מדינת ישראל נ' זיסמן ורשואר** נדון נאשם שהציע שוחד לשוטר תנועה לעונש של 3 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס בסך 2,500 ₪; בת"פ (ת"א-יפו) 4822/08 **מדינת ישראל נ' זולפין** נדון נאשם שהציע שוחד לשוטר ל - 3 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס בסך 3,000 ₪; בת"פ (חדרה) 8402-02-09 **מדינת ישאל נ' חסן** נדון נאשם שהציע שוחד לשוטר תנועה ל- 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס בסך 5,000 ₪; בת"פ 18924-07-11 (קרית גת) **מדינת ישראל נ' בלחובסקי** נדון נאשם שהציע שוחד לשוטר שעצר אותו לבדיקת רשיונות ל- 4 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, קנס והתחייבות, ועוד.

בנוסף לאלה, בע"פ (מחוזי מרכז) 32462-01-12 **פיסו נ' מדינת ישראל** וברע"פ 7633/05, **עצמון נ' מדינת ישראל,** לדוגמא, נדחו ערעורים של נאשמים שנדונו לעונשים דומים בעקבות הרשעותיהם בעבירה של מתן שוחד.

לאור מדיניות ענישה זו הנני קובעת כי מתחם הענישה ההולם את נסיבותיו של המקרה שבפני, בו מדובר באיש ציבור שהציע שוחד לשוטר, צריך שינוע בין 4 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות ל- 10 חודשי מאסר

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

בפועל.

השלב השני בגזירת הדין, בגדרי מתחם העונש ההולם שנקבע, הוא התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות ובהן: פגיעת העונש בנאשם ובמשפחתו, נטילת אחריות מצדו למעשיו,

חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה, עשיית הנאשם לתיקון הנזק שנגרם ועברו הפלילי.

ברי כי אף אם ירוצה בדרך של עבודות שירות, פגיעתו של עונש מאסר בפועל בנאשם ובבני משפחתו תהא במקרה זה לא קלה. באשר לנושא נטילת האחריות - על אף הודאתו בביצוע המעשה שיוחס לו עוד בשלב חקירת המשטרה, בחר הנאשם בסופו של דבר לנהל משפט תוך העלאת טענות שונות ומשונות, לרבות נסיון להטלת ספק במהימנות גרסאותיהם של שני השוטרים שהעידו במקרה זה בפני - טענות שלא היה בהן כדי לשכנעני כי הודאתו בשעתה, לאו הודאה היתה היא. יחד עם זה, החלטתי לזקוף לזכותו את התהליך החשוב שהוא בכל זאת עבר משהבין בסופה של הדרך, כי כשל.

בעקבות הרשעתו הודה הנאשם הן בפני קצינת המבחן, הן בפני והן בפני עדי האופי שנחלצו לעזרתו

כי טעה, ולהתרשמותי הוא אכן הפנים במידה מסוימת את הפסול שבמעשה שעשה. יחד עם זה, המלצת קצינת המבחן להסתפק בהטלת צו של"צ, מרחיקת לכת היא ואיננה ראויה בעיני במקרה זה.

סוף דבר, בהתחשב בכל השיקולים שמניתי לעיל ובעברו הנקי של הנאשם, הנני מחליטה לגזור עליו את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות במרכז השיקום "קרן" בחדרה.

ב. 8 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מהיום עבירה של מתן או נטילת שוחד.

ג. קנס בסך 7,500 ₪ או 15 ימי מאסר.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונשו ביום 3.9.14, במפקדת מחוז צפון, יח' עבודות השירות, רח' הציונות 14, טבריה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה, בתוך 45 ימים.

ניתנה והודעה היום ד' סיוון תשע"ד, 02/06/2014 במעמד הנוכחים.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

רקפת סגל מוהר, שופטת

הוקלד על ידי אורנה שהרבני

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©